

Z kolei w Radostowie, przy przeciętnym poziomie agrotechniki, najwyżej plonowała odmiana **Persona** – 123,4 dt z ha, zaś przy wysokim poziomie odmiana **Kaprun** – 139,6 dt z ha. Natomiast w Dębiniu, przy przeciętnym poziomie agrotechniki, najlepiej plonowała odmiana **Argument**^(LOZ), a na poziomie wysokim odmiany **Alegoria**^(LOZ) oraz **LG Fabianus**.

W analizowanych doświadczeniach wszystkie badane odmiany zareagowały wzrostem plonowania w warunkach wyższego poziomu agrotechniki.

Na podstawie wyników badań oraz sformułowanych powyżej szczegółowych wniosków można stwierdzić, iż w bieżącym roku odmiana **Essa**^(LOZ) plonowała wyjątkowo stabilnie we wszystkich punktach doświadczalnych, mimo różnic w odniesieniu do warunków polowych przeprowadzonych doświadczeń, bez względu na poziom agrotechniki.

Podsumowując, odmiany **Essa**^(LOZ) i **Knut**^(LOZ) (odmiany zalecane) potwierdziły swój wysoki potencjał plonowania i przydatność do uprawy w różnorodnych warunkach glebowo-klimatycznych naszego województwa.

Natomiast uzyskane wysokie plony przez odmiany **SU Marathon**, **LG Fabianus** i **Eriksen** w pierwszym

roku badań mogą przyczynić się do wpisania ich przez Pomorski Zespół PDO na Listę odmian zalecanych^(LOZ) jako wstępnie rekomendowanych do uprawy w naszym województwie na rok 2026. O wpisaniu danej odmiany na^(LOZ) decyduje również szereg czynników, takich jak odporność na choroby czy wyleganie.

Zestawione wyniki są w pełni zweryfikowane i zos- stanopublikowane w 2026 roku, w terminie późniejszym, w ramach wydawnictwa „Wyniki Porejestrowych Doświadczeń Odmianowych w woj. pomorskim”, Karzniczka 2026.

Mamy nadzieję, że przedstawione wstępne wyniki doświadczeń odmianowych umożliwią poznanie potencjału plonowania badanych odmian oraz porównanie ich z uzyskanymi plonami we własnych gospodarstwach.

Sebastian Zwierz
specjalista PODR w Lubaniu
s.zwierz@podr.pl

Z życia winnicy

Winiarstwo na Pomorzu, mimo niewielkiej skali, dynamicznie się rozwija i staje się atrakcyjną formą dywersyfikacji gospodarstw rolnych. Oparte na dobrze dobranych odmianach, świadomej uprawie oraz połączeniu produkcji wina z agroturystyką i enoturystyką, lokalne winnice budują jakość, tożsamość regionu i nowe źródła dochodów dla rolników.

Winiarstwo w Polsce zyskuje coraz większą popularność jako ciekawa forma dywersyfikacji działalności rolniczej. Województwo pomorskie, choć historycznie niekojarzone z produkcją wina, dzięki coraz korzystniejszym warunkom mikroklimatycznym i rosnącemu zainteresowaniu konsumentów lokalnymi produktami, staje się regionem atrakcyjnym dla plantatorów winorośli. Na dzień przygotowania niniejszego artykułu w województwie pomorskim zarejestrowanych w Krajowym Ośrodku Wsparcia Rolnictwa jest 18 plantatorów winorośli, prowadzących uprawy o łącznej powierzchni 12,28 ha. Dane te pokazują, że w regionie funkcjonują głównie winnice o kameralnym, rodzinnym charakterze. Średnia powierzchnia jednej winnicy wynosi zaledwie 0,59 ha na gminę. Tak niewielka skala świadczy o nastawieniu na jakość, ręczną pracę oraz indywidualne podejście do uprawy, typowe dla butikowych producentów wina.

Rozwój tak małych, często rodzinnych winnic wpisuje się w ogólnopolski trend powrotu do lokalności, ekologii i produkcji wysokogatunkowej żywności. Plantatorzy, którzy decydują się na uprawę winorośli, postrzegają ją

nie tylko jako działalność strictly rolniczą, ale również jako element budowania tożsamości regionalnej, wzbogacania oferty turystycznej oraz tworzenia unikalnych produktów wpisujących się w charakter Pomorza.

Podczas wykładu „Z życia winnicy – praktyka na Pomorzu” wygłoszonego w Lubaniu w 2025 roku, przedstawiono praktyczne aspekty prowadzenia winnicy w tym regionie. Jednym z kluczowych elementów jest odpowiedni wybór odmian winorośli, które dobrze znoszą chłodniejszy klimat i krótszy okres wegetacyjny typowy dla północ-

nej Polski. W przypadku odmian białych zaprezentowane zostały następujące odmiany: Solaris, Johanner oraz Souvignier Gris, natomiast wśród odmian czerwonych rosnące znaczenie mają M. Foch, Regent oraz Leon Millot. Dobór tych odmian wynika z ich odporności na chłodniejszy klimat, choroby grzybowe oraz zdolności do dojrzewania w krótszym sezonie wegetacyjnym.

Istotnym zagadnieniem w prowadzeniu winnicy jest prawidłowe nawożenie. W praktyce pomorskich producentów stosuje się zarówno kompost, jak i obornik, co zapewnia bogactwo składników odżywczych i poprawia strukturę gleby. Dodatkowo wprowadzanie kwasów humusowych wspomaga żyzność gleby i zdrowy wzrost krzewów. Dzięki temu winorośl ma lepsze warunki do owocowania, co przekłada się na jakość przyszłego wina. Niemniej ważna jest pielęgnacja winnicy oraz ochrona roślin przed chorobami i szkodnikami. Regularna obserwacja stanu krzewów, przycinanie oraz odpowiednie zabiegi agrotechniczne, takie jak drenaż i ściółkowanie, pozwalają na utrzymanie winnicy w dobrej kondycji przez cały sezon.

Jednym z najciekawszych aspektów wykładu była jednak rola agroturystyki w działalności współczesnej winnicy. Coraz więcej gospodarstw rolnych na Pomorzu dostrzega, że uprawa winorośli może być nie tylko źródłem produkcji surowca, ale również magnesem przyciągającym turystów. Właściciele winnic organizują degustacje, zwiedzanie winnicy, warsztaty dotyczące uprawy winorośli i produkcji wina, a także wydarzenia sezonowe, takie jak winobrania czy pikniki. Dzięki temu winnica staje się przestrzenią edukacji, rekreacji oraz lokalnej integracji. Agroturystyka pozwala rolnikom na dodatkowy, stabilny strumień dochodów, niezależny od warunków pogodowych i zmienności plonów.

Coraz mocniej widoczny jest w Polsce nowy trend: **enoturystyka**. Jest to forma turystyki skupiona nie tylko na odwiedzinach gospodarstw rolnych, ale przede

wszystkim na doświadczeniach związanych z winem – jego degustacją, poznawaniem procesu produkcji, historią regionu i stylem życia lokalnych winiarzy. Enoturystyka przyciąga klientów, którzy chcą poczuć atmosferę miejsca, w którym powstaje wino, spędzić czas w otoczeniu natury i dowiedzieć się, jak wygląda codzienna praca w winnicy. Pomorskie winnice coraz chętniej włączają się w ten trend, przygotowując specjalne ścieżki zwiedzania, pakiety pobytowe, kolacje degustacyjne czy wydarzenia tematyczne. Dzięki temu wzmacnia się rozpoznawalność regionu, a lokalne produkty zyskują prestiż i lojalność odbiorców.

Podsumowując, wykład pn. „Z życia winnicy – praktyka na Pomorzu” pokazał, że winiarstwo może być nie tylko ciekawą pasją, ale również efektywnym sposobem na dywersyfikację dochodów w gospodarstwie rolnym. Połączenie odpowiednio dobranych odmian, świadomego nawożenia, właściwej pielęgnacji krzewów oraz rozwiniętej agroturystyki i enoturystyki tworzy model działalności, który świetnie wpisuje się w możliwości i potrzeby współczesnego rolnictwa. Winnice na Pomorzu stają się wizytówką regionu, łącząc tradycję, nowoczesność, lokalną tożsamość i przedsiębiorczość w jedną spójną całość.

Adam Czaja

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Artykuł opracowany w ramach operacji „Winiarstwo jako dywersyfikacja źródeł dochodu w rolnictwie w województwie pomorskim”. Operacja została zrealizowana przez Pomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Lubaniu.

Operacja dofinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 – Schemat II Pomocy Technicznej WPR 2023-2027 – Wsparcie operacji realizowanych w ramach KSOW+.

Instytucja Zarządzająca Planem Strategicznym dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 – Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi